

Białystok, dnia 4 października 2010r.

PS.V.MG.0931-5-18/2010

**Pani
Krystyna Bednarek
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Filipowie**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 6, 7 i 8 września 2010r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Filipowie w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dokonano ustaleń opisanych w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.07.2009r. do 30.06.2010r.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Filipowie został podpisany przez Kierownika Ośrodka w dniu 28.09.2010r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż realizacją zadań zajmuje się Kierownik Ośrodka i 8 pracowników, w tym:

- główna księgowa,
- trzech pracowników socjalnych,
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego;
- 3 opiekunki domowe - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398 ze zm.) nie przewiduje stanowiska pracy o nazwie opiekunka domowa, ponadto IX kategoria zaszeregowania jest ustalona ww. rozporządzeniem dla aspiranta pracy socjalnej. Dwie opiekunki posiadają wykształcenie umożliwiające im pracę na stanowisku młodszego opiekuna w ośrodku pomocy społecznej (V kategoria zaszeregowania).

Kierownik Ośrodka spełnia wymagania kwalifikacyjne do zajmowanego stanowiska, określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka pomimo, iż Ośrodek zatrudnia trzech pracowników socjalnych jest nie zgodny z ustalonym w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.). Jeden z pracowników nie posiada kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r., Nr 175, poz. 1362 ze zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych (Dz. U. Nr 27, poz. 158). Pracownik ten nie świadczy pracy socjalnej w terenie i nie przeprowadza wywiadów

środowiskowych. Pozostali pracownicy socjalni posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu. Gminę Filipów zamieszkuje 4570 mieszkańców (stan na 30.06.2010r.).

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku nie posiadają legitymacji służbowych zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672, ze zm.).

Obsługę finansową Ośrodka prowadzi główna księgowa - osoba zatrudniona na ww. stanowisku nie posiada kwalifikacji określonych w art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Filipowie nie wprowadziła jednolitego rzeczowego wykazu akt, co jest niezgodne z § 3 ust. 6 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002r. w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1375).

Od 2007r. kierownik Ośrodka przyznał opiekunkom domowym dodatek za koszty poniesione na dojazd do podopiecznych poza teren Filipowa – przywołując art. 50 ustawy o pomocy społecznej, który nie stanowi delegacji do przyznawania i wypłacania wynagrodzeń i dodatków za pracę. Składniki wynagrodzenia określone w art. 36 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458, ze zm.) także nie przewidują wypłacania ww. dodatku.

Uchwałą Nr VI/43/07 Rady Gminy Filipów z dnia 25 czerwca 2007r. określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia.

Powyższa uchwała nie wyłącza specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, co w konsekwencji powoduje, że powyższą uchwałę stosuje się w przypadkach korzystania z tego typu usług – co jest sprzeczne z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, ze zm.).

Rada Gminy nie podjęła uchwały, o której mowa w art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.) w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w ust. 2, będących w zakresie zadań własnych.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Filipowie realizował usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczyły 3 osoby bez specjalistycznego przygotowania, o którym mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, ze zm.).

W okresie objętym kontrolą gmina nie prowadziła placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego oraz mieszkań chronionych. W myśl art. 17 ust. 1 pkt 12 gmina ma obowiązek prowadzenia i zapewnienia miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych.

Gmina Filipów nie posiada dokumentu określającego zasady organizowania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym oraz zwrotu wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pogrzebu.

Uchwałą Nr XXIII/154/06 Rady Gminy Filipów z dnia 24 maja 2006r. przyjęto Gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Filipów w latach 2006 - 2015, następnie 2 - krotnie zmieniono uchwałami: Nr XVI/101/NR z dnia 30 maja 2008r., Nr XXX/197/10 dnia 30 kwietnia 2010r.

Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną został przyjęty Uchwałą Nr VI/38/07 Rady Gminy Filipów z dnia 25 czerwca 2007r.

Gmina realizuje zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy, nie realizuje zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 i 4.

Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3 i 6. Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 realizuje na podstawie ustawy z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7, 8, 9 ustawy nie są realizowane.

W sprawach dotyczących przyznania: zasiłku celowego, zasiłku specjalnego celowego, usług opiekuńczych oraz dożywiania ustalono następujące nieprawidłowości:

- w 33 przypadkach stwierdzono brak dokumentów określonych w § 7 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego - str. 7, 13 i 20 protokołu,
- w 10 przypadkach w aktach spraw brak wniosku osoby zainteresowanej o udzielenie pomocy (co powoduje brak możliwości ustalenia daty wszczęcia postępowania administracyjnego) – jest to niezgodne z art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz z art. 35 § 3 kpa - str. 13 protokołu,
- w 9 przypadkach decyzje administracyjne wydano bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej - str. 13 i 20 protokołu,
- w jednym przypadku ustalono dochód rodziny na podstawie dochodu osiągniętego w miesiącu złożenia wniosku wbrew zapisom art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej – str. 20 protokołu,
- w 3 przypadkach w podstawie prawnej decyzji powołano się na art. 41 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – kwestię przyznania zasiłku celowego reguluje art. 39 ust.1 – str. 7 protokołu,
- w 2 przypadkach zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – str. 7 protokołu,
- w 15 przypadkach nie sporządzano w terminie aktualizacji wywiadów, o której mowa w art. 107 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej - str. 20 protokołu,
- w 15 przypadkach w sentencji wydanych decyzji, nie określono miejsca świadczenia usług opiekuńczych, zakres przyznanych usług jest niezgodny z określonym w § 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych tzn. rodzajem specjalistycznych usług dostosowanych do szczegółowych potrzeb osób wymagających pomocy w ww. formie wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, ponadto nie sprecyzowano ilości godzin przyznanych usług - str. 20 protokołu,

- w 4 przypadkach podjęto decyzje, na mocy których strony nabyły prawo do świadczeń w formie usług opiekuńczych w sytuacji gdy w obrocie prawnym funkcjonują decyzje ostateczne przyznające powyższe uprawnienia - str. 20 protokołu.

Ustalenia kontroli wykazały w sprawach dotyczących umieszczenia w domu pomocy społecznej następujące nieprawidłowości:

- w rozstrzygnięciu decyzji ustalającej odpłatność osoby umieszczonej w DPS organ ustalił własną odpłatność (Gminy Filipów) za pobyt strony w ww. domu. Rozpatrywana sprawa dotyczy odpłatności za pobyt w DPS osoby umieszczonej, czyli rozstrzygnięcie powinno dotyczyć wyłącznie jej praw i obowiązków, natomiast wnoszenie opłat przez gminę za jej mieszkańca skierowanego do domu pomocy społecznej nie jest indywidualną sprawą rozstrzyganą w drodze decyzji administracyjnej – str. 14 protokołu,
- organ dokonał zmiany decyzji administracyjnej ustalającej odpłatność za pobyt w DPS pomimo zmiany dochodu osoby, która nie przekraczała 10% kryterium dochodowego – co jest niezgodne z art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – str. 13 protokołu.
- w aktach sprawy brak potwierdzania kopii pism i dokumentów klauzulą „Stwierdzam zgodność z oryginałem”, a także datą, podpisem i stanowiskiem służbowym osoby stwierdzającej zgodność treści, co jest niezgodne z § 25 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22.12.1999r w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz.1319, ze zm.) – str.14 protokołu.
- decyzję administracyjną (pkt 3) wydano bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej,
- aktualizację wywiadów środowiskowych sporządzano niezgodnie z terminem określonym w art. 107 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Gmina realizuje zadania wynikające z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka złożyła Radzie Gminy co roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka, nie przedstawiała natomiast potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy nie było realizowane - kierownik nie wytaczała powództwa o zasądzenie alimentów na rzecz obywateli (osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne).

Ośrodek pomocy społecznej nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami - pracownicy Ośrodka udostępniali wnioski i udzielali informacji (zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy).

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości jest niedostateczna znajomość aktów prawnych, na podstawie których funkcjonuje Ośrodek, w szczególności: ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, aktów wykonawczych, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych oraz ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Filipowie oraz Wójt Gminy Filipów.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuje Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Filipowie do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej poprzez zatrudnienie pracownika socjalnego, który posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu.
2. Powierzenia prowadzenia obsługi finansowo - księgowej osobie spełniającej wymagania określone w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.
3. Dostosowania nazewnictwa stanowisk pracy osób wykonujących zadania z zakresu usług opiekuńczych do posiadanych kwalifikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.
4. Powierzenia świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi osobom posiadającym kwalifikacje wynikające z rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
5. Wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt, zgodnie z § 3 ust. 6 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002r. w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych.
6. Podjęcia działań w celu określenia sposobu sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (art. 17 ust. 1, pkt 15).
7. Podjęcia działań w celu dokonania zmiany uchwały Nr VI/43/07 Rady Gminy Filipów z dnia 25 czerwca 2007r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia.
8. Przedsięwzięcia działań zmierzających do podjęcia przez Radę Gminy o której mowa w art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w ust. 2, będących w zakresie zadań własnych.
9. Przedstawiania Radzie Gminy potrzeb z zakresu pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
10. Wydania legitymacji służbowych pracownikom socjalnym zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
11. Wypłacania wynagrodzenia pracownikom na podstawie art. 36 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych.

12. Prawidłowego stosowania obowiązujących przepisów ustawy o pomocy społecznej w szczególności:

- wydawania decyzji administracyjnych po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- formułowania sentencji decyzji dotyczących ustalenia opłaty za pobyt osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej tylko w zakresie jej praw i obowiązków,
- prawidłowego i pełnego kompletowania materiałów dowodowych zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 marca 2005r. w sprawie wywiadu środowiskowego,
- ustalania dochodu zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- przeprowadzania aktualizacji wywiadów środowiskowych zgodnie z terminem określonym w art. 107 ust. 4 ww. ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- formułowania podstaw prawnych decyzji z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- określania zakresu, okresu i miejsca świadczenia usług opiekuńczych, zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- dokonywania zmian decyzji z uwzględnieniem art. 106 ust. 3a i 3b ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- wyeliminowania z obiegu prawnego decyzji ostatecznych, które dotyczą spraw już poprzednio rozstrzygniętych innymi decyzjami (dotyczy decyzji w sprawie usług opiekuńczych specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ww. ustawy o pomocy społecznej kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego, zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Otrzymuje:
Wójt Gminy Filipów

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

sh

04.X.2010r. Marta Giermaninuk-A. imp.